

Conferința Anuala de Taxe PwC: Ministerul Finanțelor vrea sa transpuna directiva privind impozitul minim global la 31 decembrie 2023. ANAF va crește numărul de controale și vrea sa intensifice executarile silite pentru debitele restante

Ministerul Finanțelor Publice și-a promis să respecte termenul dat de Comisia Europeană și să transpună directiva privind impozitul minim global la 31 decembrie 2023, aceasta urmând să se aplice nu numai grupurilor multinaționale, dar și celor naționale care se încadrează în condiții. Astfel, până la sfârșitul verii, proiectul ar putea fi pus în dezbateră publică, care va fi urmată de dezbateră parlamentară și transpunerea de la 31 decembrie.

Totodată, Agenția Națională de Administrare Fiscală (ANAF) anunță creșterea numărului de controale, dar doar în baza analizelor de risc, acolo unde există suspiciuni ca TVA-ul este evazionat, de verificare a tranzacțiilor intragrup, cu persoane afiliate, de verificare a sectoarelor care au primit sume importante de bani de la stat în perioada de pandemie, dacă le-au cheltuit corect, și verificarea sectoarelor cu o creștere spectaculoasă anul trecut, dar unde taxele și impozitele nu au avut același trend. De asemenea, vrea să intensifice executările silite pentru recuperarea debitelor care se rostogolesc de la an la an.

Declarațiile au fost făcute de **Georgeta Toma**, Șef Serviciu, Direcția Generală de Legislație Fiscală și Reglementări Vamale și Contabile, Ministerul Finanțelor, și **Lucian Ovidiu Heiuș**, președintele Agenției Naționale de Administrare Fiscală (ANAF), în panelul de deschidere a Conferinței Anuale de Taxe PwC România, moderată de **Daniel Anghel**, **Ionuț Simion**, **Ruxandra Târlescu**, **Andreea Mitirița**, **Diana Coroaba**, Parteneri PwC România și **Dan Dascalu**, Partener D&B David și Baias.

Principalele declarații

Daniel Anghel, Partener, Liderul Departamentului de consultanță fiscală și juridică

Deficitul bugetar a scăzut după vârful din pandemie, dar finanțarea lui este tot mai dificilă din cauza dobânzilor majorate la care ne împrumutăm. Vedem că au crescut veniturile/încasarile din taxe, dar aproape cu același procent s-au majorat și cheltuielile. Deci consolidarea fiscală - ajustarea în jos a deficitului bugetar - e anevoioasă, riscul evident fiind majorarea fiscalității. Sperăm să nu fie așa.

În același timp, avem o serie de tendințe globale și europene care conduc la o serie de inițiative legislative, dar și la proiecte de digitalizare a administrației fiscale. Pe plan local avem reformele asumate prin PNRR, dar vedem în

spațiul public și o serie de propuneri reîncalzite și nediscutate cu mediul de afaceri, cum sunt taxa pe cifra de afaceri sau impozitul pe venit cu cote progresive. Toate acestea în condițiile în care susținerea de la buget a fost mai redusă decât în alte state, pentru că România are cele mai mici venituri fiscale din UE, în afara de Irlanda, precum și cel mai mare deficit de încasare a TVA - o treime din TVA nu e colectată.

Guvernele au nevoie de cât mai multe date în timp real pentru a limita evaziunea și fraudă și pentru a crește conformarea, pentru a elimina controalele ample și a direcționa analizele de risc. Este evident că ne îndepărtăm de raportarea tradițională a taxelor și ne apropiem cu pași repezi de un tip de raportare mai rapid, mai digital și mai detaliat. Există avantaje clare pentru autoritățile fiscale, dar și pentru companii, chiar dacă costurile inițiale sunt destul de mari. Controalele fiscale vor avea loc mai rar și vor fi mai puțin invazive.

Modificările fiscale care noi credem că vor fi discutate cu mediul de afaceri pe parcursul anului și care urmează să fie implementate din 2024. Având în vedere obiectivele din PNRR și raportul Bancii Mondiale, ne așteptăm la o ajustare a bazei de impozitare și eliminarea unor facilități (IT, R&D, construcții, etc.) și da este nevoie de o reșezare a sistemului de impozitare al proprietăților, dar încă nu s-a găsit formula corectă și modificările au fost prorogate pentru 2025.

Printre modificările fiscale anunțate public, dar fără a exista o consultare și la care nu ne așteptăm să fie implementate, cel puțin deocamdată, este impozitul pe cifra de afaceri, care încalca și principiul proporționalității și caracterul rezonabil al sarcinii fiscale. Cât privește impozitul progresiv credem că aici lucrurile sunt mai simple. Nu credem că ANAF este pregătită la acest moment dpdv al infrastructurii să facă față unei schimbări de asemenea anvergură care, dacă se întâmplă trebuie pregătită cu cel puțin 2 ani înainte.

Lucian Ovidiu Heiuș, președintele Agenției Naționale de Administrare Fiscală (ANAF)

Gradul de conformare la plata a crescut cu un punct procentual în 2022, față de 2021, suntem pe la 87%, se plătește la termen, benevol. Sunt niște indicatori care noua ne confirmă că marea majoritatea a mediului de afaceri a înțeles că este important să-și plătească taxele și ne dorim ca această conformare să crească de la an la an.

Trebuie să accelerăm și să impulsionăm mijloacele prin care recuperăm acele debite care se rostogolesc de la an la an și să intensificăm executarea silită. Trebuie să modificăm codul de procedură fiscală și să dam o mai mare elasticitate: să acordăm credit celor care sunt onești, dar trec printr-o perioadă dificilă, dar să avem și noi instrumentele pentru a recupera de la cei care chiar nu înțeleg niciodată că trebuie să plătească ce au de plătit.

→ Sperăm ca anul 2025 să fie anul în care Big Data și Sfera să fie funcționale

Cu proiectele Big Data și Sfera suntem cu caietele de sarcini pregătite, sunt în dezbatere publică (...) mi-aș dori să nu avem surprize neplăcute cu procedura de licitație și să nu apară întârzieri nedorite de nimeni. Sperăm ca anul 2025 să fie anul în care Big Data și Sfera să fie funcționale și Sfera să prindă nu doar persoanele juridice, ci și pe cele fizice.

Dam o mare importanță pregătirii oamenilor din ANAF pentru că nu este suficient să avem aceste baze de date, aceste programe performante, să avem servere care să nu cada în data de 25 ca să nu fie confirmată declarația. (...) Dacă în spatele acestor computere oamenii nu sunt instruiți, pregătiți pentru toate schimbările, nu putem să mergem mai departe. Și atunci, accelerăm foarte mult pe pregătirea internă a ANAF, pentru că un inspector bine pregătit niciodată nu o să greșească.

→ Reforma fundamentală a modului în care se va efectua inspecția fiscală

Numărul inspecțiilor fiscale va crește. Modificarea făcută la finalul anului trecut la Codul de procedură fiscală este o reformă fundamentală pentru modul în care se va efectua inspecția fiscală în România. Verificarile documentare

ne-am dori sa creasca, timpul este mai scurt, iar acceptabilitatea sumelor stabilite este mai mare, în sensul ca reușim sa recuperam sumele prin aceste verificari. Ținta, impusa prin jalonul PNR, este sa ajungem la 60% audituri prin controale documentare.

Antifrauda va merge și va fi direcționata spre zonele unde se produce marea evaziune fiscala. Nu pot și nu-mi permit cu cei circa 600 de inspectori antifrauda sa pierd vremea la magazinul din colț sa numere banii din casa de marcat, fara sa ne uitam RO e-transport, daca cei care știm ca fac evaziune fiscala și-au luat codul, și-au înregistrat facturile, fara sa ne uitam în alte zone unde este evaziune fiscala. Nu înseamna ca nu ne uitam la toți, ești mai mic sau mai mare trebuie sa respecti legile din țara asta. Cu cât vom reuși sa facem inspectia mai eficienta, cu cât actele de inspectie vor fi de o calitate buna, cu atât va crește conformarea voluntara. Trebuie sa cream mecanisme structurale care sa reduca evaziunea fiscala.

Din punctul de vedere al ANAF, este foarte important ca factura electronica B2B sa fie implementata și sa terminam cu factura de la colț de strada și cu Dragonul Roșu și cu altceva. Hai sa transmitem facturile între noi, așa se va simplifica și munca noastra. Serverele necesare vor fi achiziționate până la sfârșitul anului, ca sa fie gestionate 1,5 - 2,5 milioane de facturi pe zi.

Acțiunile pe care le întreprindem cu antifrauda pe partea de scoatere la lumina a muncii la negru sau la gri vor continua și anul acesta. (...) Încercam sa identificam și alte mecanisme prin care se ocolește plata contribuțiilor și se cauta alte modalități de plata a prestațiilor. Toate controalele le vom facem doar în baza unei analize de risc: vom merge acolo unde exista suspiciuni ca TVA-ul este evazionat, sa verificam acolo unde exista tranzacții intragrup, cu persoane afiliate, vom încerca sa verificam zone unde în perioada de pandemie statul a direcționat sume importante mari de bani și vrem sa vedem daca ele au fost folosite corect. Anul trecut au fost domenii cu o creștere spectaculoasa, dar noi am constatat ca impozitele din aceste sectoare nu au avut același trend și o sa încercam sa identificam unde trebuie sa mergem sa facem controale.

Monitorizarea orizontala sau controlul în timp real îmi doresc sa se implementeze în acest an. Noi ne-am facut niște planuri strategice, vom începe cu un proiect pilot care se va întinde pe trei ani și jumătate. Deja se lucreaza la legislația și actele subsecvente pe care trebuie sa le facem ca sa-l implementam. Mi-aș dori sa începem în semestrul doi sa facem acest prim pas, dar în în cel mai rau caz la începutul anului viitor vor fi societăți care vor intra în acest nou mecanism. Va fi o activitate benevola. În 2027 sa știm ca suntem pregătiți sa-l extindem la un nivel mai larg.

Georgeta Toma, Șef Serviciu, Direcția Generala de Legislație Fiscala și Reglementari Vamale și Contabile, Ministerul Finanțelor

Avem proiecte legislative și primul proiect care a fost deja prezentat este cel de transpunerea în legislația naționala a directivei privind impozitarea minima, pentru care a fost amintit termenul de 31 decembrie. Este un termen foarte strâns de transpunere, întrucât directiva a fost publicata în decembrie 2022, deci practic perioada de transpunere este foarte scurta, dar ne-am pregătit și ne propunem, inclusiv o perioada de dezbatere cu mediul de afaceri, ca la sfârșitul verii sa avem un proiect pe care sa-l punem în dezbatere publica și sa permitem și dezbaterea parlamentara, astfel încât România sa comunice Comisiei Europene ca până la 31 decembrie acest act normativ este transpus.

Acest proiect este de anvergura mondiala, întrucât pune în aplicare un acord care a fost încheiat la nivelul OCDE. Toate companiile trebuie sa aiba o contribuție corecta la finanțarea publica, sunt vizate în primul rând grupurile multinaționale, dar pentru ca la nivel european se dorește un tratament unitar companii multinaționale versus companii naționale, directiva se aplica și grupurilor naționale care depășesc acea cifra de afaceri de 750 milioane euro, masurat într-un context de precedent, patru ani anteriori. Proiectul este unul complex, avem consultari interinstituționale, pentru a identifica la nivel național activitățile care vor fi excluse.

Al doilea proiect este angajamentul pentru reforma fiscală PNRR - cele patru impozite: pe profit, pe venit și contribuții sociale, impozite și taxe locale și green taxation. La acest proiect, în această analiză a sistemului fiscal avem un proiect cu Banca Mondială, suntem într-o mică întârziere, dar drafturile primite în această perioadă sunt în analiză și când sunt analizate le publicăm pe site-ul Ministerului Finanțelor.

În ceea ce privește impozitul pe cifra de afaceri, în dezbaterile parlamentare există deja două proiecte legislative care își propun să aducă acest sistem de impozitare în cadrul platitorilor de impozit pe profit. Ce am analizat în mod concret este o propunere parlamentară de integrare în cadrul impozitului pe profit, dar și impactul bugetar al acesteia. Există aceste propuneri la nivel parlamentar, au fost analizate și pot să vă spun că au fost văzute într-un mod simplu, în care aduce o completare a articolului 18. Ceea ce ne dorim este să se stabilească dincolo de oportunitatea acestor sisteme de impozitare dacă ele reprezintă un sistem de impozit minim sau un sistem de impozitare suplimentar, pentru că pornind de la aceste două concepte putem analiza modul în care există buna practică europeană sau se încadrează în sistemul național de profit. Inițiatorii acestor proiecte nu au stabilit încă acest lucru.

Procesul de aderare la OECD a început oficial anul trecut. În domeniul fiscal noi suntem complet aliniați, respectăm normele fiscale și procedurile considerate de OECD bune practici și care se regăsesc în recomandări.